

4. Бердар М.М. Фінансовий контролінг як складова системи управління стійким розвитком підприємства // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. - № 18. – С.33-37.

5. Смоквіна Г.А. Контролінг як складова частина управління підприємством. Вісник соціально-економічних досліджень. 2011. Вип. 2. С. 329–335.

УДК 658.155:330.012.24

Кобринська А.О., Степанець А.А.,

Факультет економіки та управління

«Менеджмент бізнес-організацій», 3 курс

Ушеренко С. В.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Формування та резерви збільшення прибутку підприємства в умовах ринкової економіки

Значна роль прибутку в розвитку підприємства і забезпеченні інтересів його власників та персоналу, а також держави визначають необхідність дослідження питань ефективного управління прибутком підприємств.

У роботі розглядаються аспекти питання управління прибутком вітчизняного підприємства ПрАТ «ВНП «Укрзооветпромпостач». Проаналізовано основні показники рентабельності підприємства, визначено джерела підвищення прибутковості та рентабельності підприємства.

Зростання прибутку створює фінансову основу для самофінансування діяльності підприємства. Таким чином прибуток має величезну роль для оцінки виробничої та фінансової діяльності підприємства. [1, с.36]

Формування прибутку підприємства пов'язано із здійсненням операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

ПрАТ «ВНП «Укрзооветпромпостач» є базовою науково-виробничою структурою корпорації, яка розробляє і відпрацьовує нові науково-методичні, організаційні, правові, економіко-фінансові, ринкові механізми, що забезпечують сервісне постачання веттоварів до споживача. Основні показники діяльності підприємства наведені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Основні показники діяльності підприємства ПрАТ «ВНП
«Укрзооветпромпостач» за період 2016-2018 років

Показник/Рік	2016		2017		2018		Темпи приросту		
	грн	%	грн	%	грн	%	2017//2016	2018//2017	2018//2016
Чистий дохід від реалізації продукції	134 926	93,3%	145 760	94,5%	147 686	94,0%	8,0%	1,3%	9,46%
Інші операційні доходи	9 664	6,7%	8 090	5,2%	9 015	5,7%	-16,3%	11,4%	-6,72%
Інші фінансові доходи	66	0,0%	0	0,0%	334	0,2%	-100,0%	-	406,06%
Інші доходи	14,00	0,0%	454,00	0,3%	26,00	0,0%	3 142,9%	-94,3%	85,71%
ДОХОДИ	144 670	100,0%	154 304	100,0%	157 061	100,0%	6,7%	1,8%	8,57%
Собівартість реалізованої продукції	-96 720	69,2%	-103 992	67,5%	-104 021	64,7%	7,5%	0,0%	7,55%
Адміністративні витрати	-9 180	6,6%	-11 364	7,4%	-18 772	11,7%	23,8%	65,2%	104,49%
Витрати на збут	-26 626	19,1%	-32 730	21,2%	-33 981	21,1%	22,9%	3,8%	27,62%
Інші операційні витрати	-5 280	3,8%	-4 907	3,2%	-3 288	2,0%	-7,1%	-33,0%	-37,73%
Фінансові витрати	-647	0,5%	-497	0,3%	-426	0,3%	-23,2%	-14,3%	-34,16%
Інші витрати	-154	0,1%	-453	0,3%	-277	0,2%	194,2%	-38,9%	79,87%
Витрати з податку на прибуток	-1 116	0,8%	-205	0,1%	0	0,0%	-81,6%	-100,0%	-100,00%
ВИТРАТИ	-139 723	100,0%	-154 148	100,0%	-160 765	100,0%	10,3%	4,3%	15,06%
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК (ЗБИТОК)	4 947		156		-3 704		-96,85	-2474,36%	-174,87%

Складено авторами за джерелом [4]

У структурі доходів домінуюча роль належить виручці від реалізації, яка складає 94% всіх доходів підприємства в 2018 році. У витратах собівартість становить 64,7%. Частка адміністративних витрат збільшилась з 6,6% у 2016 році до 11,7% у 2018 році. Витрати на збут хоча й зросли за період на 27,6%, але їх структурна частка залишилася практично незмінною на рівні 21,1% в структурі витрат.

У цілому, виручка від реалізації підприємства за 2016-2017 роки зросла на 9,46%. Така динаміка є позитивною, однак, темпи в 2018 році сильно скоротилися. За 2018 рік вони зросли лише на 1,3%, тоді як в 2017 на 8%.

Витрати зростали більш швидкими темпами за всіма категоріями. Так, собівартість зросла на 7,55%, витрати на збут на 27,6%, а адміністративні витрати збільшилися вдвічі. Стрімке збільшення витрат з одночасним уповільненням зростання виручки призвело до того, що в 2017 зменшився

прибуток підприємства на 96,85%. У 2018 році підприємство взагалі отримало збиток від операційної діяльності.

Негативна динаміка 2017-2018 років призвела до того, що показник Ebit у 2018 році набув від'ємного значення. Враховуючи таку ситуацію, можна стверджувати, що існуюча динаміка в довгостроковій перспективі може вкрай негативно вплинути на становище підприємства та його ринкові позиції.

У таблиці 2 наведені ключові показники рентабельності підприємства.

Таблиця 2

Ключові показники рентабельності підприємства ПрАТ «ВНП
«Укрзооветпромпостач» за період 2016-2018 років

Показник	2016	2017	2018	Відхилення (у %)		
				2017/2016	2018/2017	2018/2016
1. Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	0,448	0,490	0,522	9,44	6,60	16,66
2. Рентабельність капіталу за чистим прибутком	0,116	0,002	-0,044	-98,42	-2521,05	-138,21
3. Рентабельність власного капіталу	0,155	0,002	-0,059	-98,42	-2543,17	-138,49
4. Рентабельність виробничих фондів (загальна рентабельність)	0,167	0,003	-0,073	-97,96	-2230,65	-143,52
5. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	0,283	0,287	0,296	1,20	3,18	4,41
6. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності	0,050	0,006	-0,023	-88,31	-487,07	-145,26
7. Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	0,037	0,001	-0,025	-97,08	-2443,39	-168,40
8. Рентабельність витрат	-0,361	-0,362	-0,356	0,36	-1,79	-1,43

Складено авторами за джерелом [4]

Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності протягом аналізованого періоду весь час була величиною додатною і до того ж зростала (з 0,45 у 2016 році до 0,52 у 2018 році), що є позитивною тенденцією. Таким чином, ефективність використання майна підприємства збільшувалася.

Для рентабельності капіталу за чистим прибутком маємо від'ємний показник 2018 року. У 2016 та 2017 роках рентабельність становила 0,11 та 0,002, відповідно. Тобто ефективність використання майна товариства після сплати податку на прибуток протягом усього періоду зменшувалася.

Коефіцієнт рентабельності, що становив 0,15 у 2016 році, скоротився до 0,002 у 2017 та набув від'ємного значення у 2018 році.

Рентабельність виробничих засобів, або загальна рентабельність мала аналогічну тенденцію. Нормальний показник 2016 року 0,167 скоротився в 2017 році до 0,003, а у 2018 році взагалі набув від'ємного значення. Тобто тенденція є негативною.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації зросла протягом аналізованого періоду на 0,15 в.п., оскільки в 2016 р. даний показник складав 0,28, а в 2018 р. – вже 0,295. Тобто величина прибутку від реалізації, яка припадає на одиницю виручки, зросла, що є позитивною тенденцією. Це відбулося за рахунок збільшення прибутку від реалізації протягом 2017-2018 рр.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності у 2016 р. була дуже низькою 0,05 а в 2017 р. даний показник зменшився до рівня 0,005, а в 2018 набув від'ємного значення. Тобто, динаміка теж є негативною.

Рентабельність витрат у 2016 рр. становила 0,36, а в 2018 0,35. Динаміка також негативна.

Таким чином, проаналізувавши основні показники, що характеризують рівень рентабельності підприємства, зрозуміло, що рентабельність підприємства була достатньою у 2016 році та 2017 році. У 2018 відбулося зниження показника.

Така ситуація є цілком допустимою якщо вона має короткостроковий характер, однак, може мати дуже негативні наслідки, якщо це затягнеться.[2]

На наш погляд, головна вимога, яка має пред'являтися до системи розподілу прибутку, що залишається на підприємстві, полягає в тому, щоб забезпечити фінансовими ресурсами потреби розширеного відтворення на основі встановлення оптимального співвідношення між засобами, що направляються на споживання і накопичення.

Отже, прибуток підприємства є важливою економічною категорією і виступає об'єктом управління. Джерелами формування загального прибутку підприємства є прибуток від продажу основної продукції підприємства, який є головним складником загального прибутку; прибуток від продажу майна, що не використовується підприємством; прибуток від позареалізаційних операцій.

Прибуток формується під впливом великої кількості взаємозалежних чинників, що впливають на результати діяльності підприємства по-різному: одні – позитивно, інші – негативно.

Список використаних джерел:

1. Іванюк Т.Ю.,Ткачук Г.Ю. Теоретичні засади управління прибутком підприємства // Т.Ю. Іванюк, Г.Ю. Ткачук. – 2014. – Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua/7793/1/Іванюк.pdf>.
2. Бердар М.М. Фінанси підприємств : / М.М. Бердар. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К., 2012. – 464 с.
3. Денисенко Л.О., Кучерявенко Ю.О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві / Л.О. Денисенко, Ю.О. Кучерявенко // Проблеми економіки організації та управління підприємствами. – 2014. – № 1. – С. 145–152.
4. Ушперенко С.В. Особливості управління формуванням прибутку підприємства з урахуванням циклічності ринкової економіки // Фінанси,облік і аудит : Зб. наук. праць. - 2012. - Вип. 20. - К.: КНЕУ, 2012. - С. 194-202.
5. Сайт платформи YouControl.– [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://youcontrol.com.ua/>

УДК 658.155:330.813

Кравчук Я. І.,

Студентка 3-го курсу, спеціальності 6Е04

«Менеджмент бізнес-організацій»,

Ушперенко С. В.,

к. е. н., доцент, доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Використання Моделі Дюпона для визначення рентабельності підприємства на прикладі ПрАТ «Білоцерківський консервний завод»

Велика кількість підприємств стикається з проблемою зниження рентабельності власного капіталу у зв'язку з різними факторами. Модель